

140 let gasilstva v Škofji Loki: 1876–2016

Prostovoljno gasilsko društvo Škofja Loka je v letu 2016 praznovalo 140-letnico obstoja. Leta 1876 ustanovljeno prostovoljno gasilsko društvo je najstarejše na Gorenjskem. Rojstni dan praznujejo na obletnico sprejema prvih pravil tedanje gasilske družbe in prvega imenovanja načelnikov in njegovih namestnikov, sicer pa je bilo gasilstvo na Loškem prisotno že pred tem.

PGD Škofja Loka je tako na organizacijskem kot operativnem področju ves ta čas, še zlasti pa danes, če gledamo Gorenjsko, prav gotovo v samem vrhu gasilstva.

V *Loških razgledih* sta o društvu pisala že Jelo Janežič, ki je pisal o praznovanju 80-letnice društva, 100-letnico pa je v letu 1976 obelodanil dr. France Štukl. Ob 140-letnici so izdali *Kroniko Prostovoljnega gasilskega društva Škofja Loka: 1876–2016*, v kateri o zgodovini društva, njegovem delovnem področju in orga-

Članice in člani Prostovoljnega gasilskega društva Škofja Loka ob 140-letnici gasilstva v Škofji Loki.
(vir: *Kronika Prostovoljnega gasilskega društva Škofja Loka 1876–2016*)

niziranosti, društvenih prostorih ter gasilski opremi, kulturnem in družabnem življenju ter aktualnih članih društva pišeta dr. France Štukl in Janez Sušnik. Kroniki daje še posebno težo in pomen bogato slikovno gradivo, ki sega v sam začetek gasilstva na Škofjeloškem.

Ob praznovanju so v Sokolskem domu odprli tudi dokumentarno razstavo fotografij, ki je prikazovala delovanje PGD Škofja Loka skozi čas. Sestavni del razstave je bila tudi filatelistična razstava (124 razstavnih listov), ki je prikazovala zgodovino gasilstva v Škofji Loki in v svetu ter elemente gasilstva v celoti.

Praznovanje 140-letnice gasilstva v Škofji Loki naj bi se zaključilo z veliko gasilsko parado po ulicah mesta, vendar jim je slabo vreme pokvarilo načrte. Še več – tudi prireditev, ki je potekala pod šotorom na območju nekdanje vojašnice, je nekaj gasilcev zamudilo, saj so zaradi hudih nalivov morali posredovati na številnih lokacijah, kjer je zalilo objekte. Tako so znova dokazali, kako vestno opravljajo svoje poslanstvo – pomagati sočloveku; poslanstvo, ki združuje ljudi različnih generacij, različnih mišljenj in navad.

Obogatitev jubilejnega leta pa je tudi freska na stolpu gasilskega doma, ki jo je naslikala akademska slikarka Maja Šubic – visoko nad tlemi, tudi pripeta z varnostnim pasom – in je ena največjih v dosedanji karieri slikarke.

Marija Lebar

Freska na gasilskem domu PGD Škofja Loka

Freska na stolpu gasilskega doma PGD Škofja Loka je sestavljena iz treh delov, saj je bilo zaradi velikosti treba upoštevati betonske preklade, ki so za pravo slikanje »a fresco« (na sveže) neprimerne. Na zgornjem delu je sv. Florijan, povzet po podobi, ki ga imajo loški gasilci na svojem praporu. Ta Florijan je poseben, saj z desno roko lovi strela – ogenj – ter tako požar preprečuje in ne gasi. Pod njim je podoba Škofje Loke, povzeta po votivni sliki, ki prikazuje požar iz leta 1698, ko je pogorel Spodnji trg.

Oba dela povezujeta debli divjih kostanjev, ki zdaj krasijo okolico klavnice in gasilskega doma, vendar jih zaradi bolezni sekajo enega za drugim. Spomin nanje sem želela ohraniti na freski. Na enem je žolna: simbol za zaščito, obveščanje, signalizacijo, vrnitev ... na drugem pa salamander, žival, ki je iz ognja rojena in zato zanj neobčutljiva; on naj ščiti gasilce, ko se bodo podali v ogenj. Nad Loko je še podoba gasilskega grba s stare bakrene čelade, ki jo hrani Loški muzej Škofja Loka.

Spodaj je časovni trak z največjimi nesrečami, kjer so gasilci posredovali v zadnjih 140 letih: poplave (1926), požar na Štemarjih (1960), požar na Suhi, kjer je pogorela t. i. Ekonomija; takrat je zgorelo več kot 30 bikov (1968), eksplozija v tovarni LTH (1974), požar na Grabnu (1976) in zadnji požar na Mestnem trgu na silvestrovo (2014). Na dan, ko sem slikala časovni trak je, iz sosednje klavnice

Freska na stolpu gasilskega doma PGD Škofja Loka. (foto: Tanja Sokolov - Boh)

Akadska slikarka Maja Šubic med nastajanjem freske. (foto: Tanja Sokolov - Boh)

pobegnil bicek, ki so ga po nekaj burnih urah specialci ustavili na Cavrnu, do koder je uspel pribežati. Tako je bik na freski dobil še močno sporočilo o želji po svobodi.

Rada bi se zahvalila svojim prijateljicama in pomočnicama Ireni Romih in Tanji Sokolov ter zidarju Milanu Špičku, ki je vsak dan pazljivo naneseł svež omet, pa tudi vsem gasilcem, ki so pomagali pri postavljanju in prestavljanju zidarskega odra. Kar visoko je bilo ...

Maja Šubic